

До:

Научно жури
определено със Заповед
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

РЕЦЕНЗИЯ

От Член на научно жури: доц. д-р Елена Симеонова Петкова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет,
катедра „География на туризма“

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност доцент
по професионално направление 3.8. Икономика (Народно стопанство – регионална
икономика и администрация), обявен в ДВ, бр. 96 от 19.11.2021 г.

Рецензията е изготвена в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на академична длъжност доцент в Геолого-географски факултет (ГГФ) на СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.8. Икономика (Народно стопанство – регионална икономика и администрация) е обявен в ДВ, бр. 96 от 19.11.2021 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат по обявения конкурс за доцент е д-р Методи Валериев Иванов – главен асистент в катедра „Регионално развитие“ на Геолого-географски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Той е завършил висше образование, ОКС „Магистър“ по икономика, специалност Икономика на търговията, както и ОКС

„Магистър“ по администрация и управление, специалност Публична администрация в Университета за национално и световно стопанство. Придобил е образователната и научна степен Доктор по научната специалност Народно стопанство (Регионална икономика и администрация). Владее отлично английски и немски език.

Професионалното му развитие започва в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, катедра „Регионално развитие“, където първоначално е заемал длъжността асистент и понастоящем е главен асистент. Член е на професионални организации – Българско географско дружество и Съюз на икономистите в България.

Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът в конкурса отговаря на задължителните условия и изисквания по ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академична длъжност Доцент.

- Кандидатът в конкурса гл. ас. д-р Методи Иванов има придобита образователна и научна степен доктор в професионално направление Икономика, по научна специалност Народно стопанство (Регионална икономика и администрация) през 2014 г. за защитен дисертационен труд на тема: „Развитие на концесионирането в България“.

- Заема академични длъжности асистент и главен асистент в СУ „Св. Климент Охридски“ повече от 2 години (от 2016 г. е асистент и от 2017 г. – главен асистент).

- Кандидатът гл. ас. д-р Методи Иванов отговаря на минималните национални изисквания и на изискванията на СУ „Св. Климент Охридски“.

Въз основа на проучване на публикациите, документите и материалите, предоставени от кандидата в конкурса гл. ас. д-р Методи Иванов за участие в конкурса за доцент, е направена оценка на тяхното съответствие с наукометричните показатели и изпълнението на минималните национални изисквания.

По група показатели В е представен хабилитационен труд – самостоятелна монография „Теоретико и практико-приложни проекции на регионалната икономика в България“ с ISBN 978-619-91556-2-2, с общ обем или авторски принос от 173 стр., която се оценява със 100 точки при изискван минимум от 100 точки.

Към група показатели Г са отнесени общо 49 публикации с общ брой точки, събрани от всички публикации 522,5 при изискван минимум 200 точки, които по отделните показатели в тази група са разпределени по следния начин: Показател Г-6 (статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световно

известни бази данни с научна информация) – 6 публикации с общо 157,5 точки; Показател Г-7 (статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове) – 43 публикации с общо 365 точки.

По група показатели Д са включени общо 67 цитата с общ брой на събраните точки 485 при изискуем минимум 100 точки, които могат да бъдат разпределени по отделни показатели по следния начин: Показател Д-12 (цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове) – 15 цитирания с общо 225 точки; Показател Д-13 (цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране) – 2 цитирания с общо 20 точки; Показател Д-14 (цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране) – 50 цитирания с общо 240 точки.

Може да се обобщи, че гл. ас. д-р Методи Иванов отговаря на националните изисквания за заемане на академична длъжност доцент и показва значително по-високи стойности на групите показатели Г и показатели Д от изискуемия минимум.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл. ас. д-р Методи Иванов е преподавател в катедра „Регионално развитие“ на ГГФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Дисциплините, в които е ангажиран в бакалавърска степен, редовно обучение включват: Микро- и Макроикономика, Макроикономика и микроикономика, Местно самоуправление, Регионална икономика, Политики на европейска интеграция, Образователен маркетинг – регионални аспекти, Стратегическо планиране и Регионално развитие и местно самоуправление. В магистърска степен, гл. ас. д-р Методи Иванов е ангажиран със следните дисциплини: Икономически аспекти на сигурността, Регионално планиране, Икономика на труда, Обща икономическа теория и Регионално развитие и местно самоуправление. Учебните дисциплини, по които гл. ас. д-р Методи Иванов преподава са пряко свързани с темата на обявения конкурс.

Аудиторната заетост на кандидата през последните три учебни години е била: 2018/ 2019 г. – 795 ч; 2019/2020 г. – 1042,9 ч.; и 2020/ 2021 г. – 1050,2 ч. Аудиторна заетост за периода значително надвишава изискуемия минимум. Общата учебна заетост на кандидата съответно е била: 2018/ 2019 г. – 1399 ч; 2019/ 2020 г. – 1918,3 ч; и 2020/2021 г. – 3098,1 ч. Главен асистент, доктор Методи Иванов е бил ръководител на 29 дипломанта, успешно защитили дипломна работа за периода 2017-2021 г.

Оценка на научно-изследователската дейност и представените публикации

За периода 2016-2020 г. гл. ас. д-р Методи Иванов е участвал в 13 научни конференции. В 1 от тях е участвал с пленарен доклад. Взел е участие в 14 научни, научно-образователни и научно-приложни проекта за периода 2017-2022 г., което свидетелства за натрупан изследователски опит, допринесъл за качество на преподаване.

За участие в конкурса за доцент гл. ас. д-р Методи Иванов е представил 50 научни труда, в т.ч. 1 монография, 6 статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация и 43 статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове. От общия брой публикации – 37 са самостоятелни и 13 - в съавторство. На български език са 21 публикации, останалите 29 са на английски език.

Кратка характеристика на научните трудове и оценка на научните приноси

Научната продукция, с която кандидатът участва в конкурса, отговаря на наименованието на обявения конкурс. Научните трудове на автора и съответните приноси на кандидата биха могли да бъдат разпределени в няколко тематични направления, така както са обособени от кандидата, а именно: (1) Регионална икономика; (2) Регионална политика и демография; (3) Регионално развитие; (4) Стратегическо и регионално планиране; и (5) Местно самоуправление и администрация.

Оценка на представената монография – хабилитационен труд

Монографичният труд е на тема: „Теоретико и практико-приложни проекции на регионалната икономика в България“ и може да бъде отнесен към тематично направление: Регионална икономика. Същевременно в труда са засегнати въпроси и от останалите тематични области като регионална политика, регионално развитие и др. Монографията представлява самостоятелен труд на кандидата с общ обем от 170 стр.

Темата е актуална с оглед на това да бъдат проучени и анализирани някои значими проблеми на регионалната икономика на България с оглед на бъдещи решения.

Монографията е структурирана във въвеждаща част – предговор и предварителни думи, 14 същински части от изложението, в които са изложени идеите на автора по изследваните въпроси, заключение, списък на използваната литература и приложение.

Монографичният труд обхваща както теоретични концепции, така и постановки с практико-приложен характер за приложение на концепциите за регионална политика с оглед очертаване на възможности за подобрене на регионалното развитие.

Приносите на автора се изразяват в допълване на познанието и натрупания опит в областта на регионалната икономика, регионалното развитие и регионалното планиране.

В теоретичен аспект, представена е терминология и дефиниции в областта на регионалната икономика, регионалната политика и регионалното развитие. Разгледано е понятието регион, както и въпроса за региона като основна териториална единица за регионално развитие. Задълбочено са анализирани важни икономически теории и е представено тяхното отражение и последици върху регионалната икономика.

Теоретичните постановки са допълнени с подходящи анализи на данни, с което се обособяват и практико-приложните приноси и значимост на изследването.

Умело и задълбочено е разгледан въпроса за националната иновационна политика, а така също и въпросите за транзакционните разходи, регионалните инвестиции, реализирането на агломерационни, локализационни и урбанизационни икономии. Други важни въпроси, които са анализирани задълбочено в хода на изследването са тези относно агломерацията, конкурентоспособността, кръговата икономика, локализацията, регионалната политика и регионалното развитие и др.

Всички разгледани въпроси умело са съчетани в едно цялостно задълбочено изследване. Впечатление прави добрата интерпретация на разгледаните постановки и въпроси от страна на автора, както и неговите задълбочени познания по разглежданата тематика, а така също и добре обоснованите предложения за подобрене на регионалното развитие с оглед постигане на икономически просперитет.

Считаме, че най-същественият принос на автора се откроява в последната част на монографията, който по-конкретно представлява предложения от автора вариант за ново райониране на България. Вариантът, който авторът е представил значително се различава от предходни варианти, предложени от други автори. По този начин авторът прави едно оригинално предложение. Същевременно, авторът добре е обосновал своето предложение, като е посочил важни аргументи за приемане на неговия вариант на райониране на страната с оглед на това да се разширят възможностите за използване на финансови средства и да се постигне балансирано икономическо развитие на страната.

Оценка на останалите научни публикации

В тематично направление Регионална икономика са включени 18 публикации (2.8., 2.11, 2.13, 2.16, 2.18, 2.21, 2.29, 2.30, 2.31, 2.32, 2.35, 2.36, 2.38, 2.39, 2.40, 2.41, 2.47, 2.49). В публикация (2.8.) са идентифицирани задълбочаващите се социално-икономически диспропорции в България, съществуващи проблеми и възможности за икономическо и социално възстановяване на общините в България. Въпросът за регионалните различия и неравенства в малките общини на страната е разгледан и в 2.16, където е обоснована необходимостта от осъществяване на териториално-

административна реформа. В друга публикация (2.11.) са идентифицира регионалните неравенства в две конкретни области на страната – Варна и Бургас, като са предложени мерки за тяхното намаляване с оглед провеждане на ефективна регионална политика. В друг свой труд (2.13.) кандидатът представя кръговата икономика като двигател за регионално развитие и повишаване на конкурентоспособността на регионите в България.

Анализирани са социално-икономическите различия на пазара на труда в страните-членки на ЕС (2.18.), което дава възможност да се открият регионалните диспропорции в отделните административно-териториални единици. На тази основа се очертават съвременните тенденции при усъвършенстване на квалификацията на трудоспособно население в слаборазвитите региони на ЕС, което е основа за очертаване на възможностите за постигане на регионален икономически растеж и увеличаване на конкурентоспособността на регионите. Проблемите на пазара на труда в България на национално и регионално ниво са разгледани в отделна публикация (2.21.). Въз основа на установените проблеми са отправени конкретни препоръки към местните власти.

В публикация (2.29.) е разгледан въпроса за местното икономическо развитие и ролята на стратегическото планиране в него. В друга разработка (2.49.) са очертани възможностите за постигане на икономически растеж в конкретна община на България – община Благоевград. В статията е анализиран потенциала за развитието на общината.

В свой труд (2.30.) кандидатът очертава ролята на свободните икономически зони като инструмент за регионално развитие. В друга публикация (2.31.) кандидатът обръща внимание на въпроса за анализа на инвестиционната привлекателност на региона и формирането на благоприятен инвестиционен климат. В статия (2.32.) е обърнато внимание на особеностите на регионалното икономическо развитие в България, като особено внимание е обърнато на разработването на национални секторни политики. В друга статия (2.35.) се разглеждат особеностите на социално-икономическото развитие на регионите в България и се предлага осъществяване на стратегическо планиране с оглед постигане на социално-икономическо развитие на регионите. В статията се подчертава необходимостта от създаването на финансова-управленска независимост на местните органи, както и насърчаване на междурегионалното сътрудничество и интеграционните процеси. Специална разработка (2.38.) е посветена на интеграционните модели за междурегионално сътрудничество. Разгледани са основни интеграционни модели в ЕС, за да се определи потенциала за задълбочаване на международното сътрудничество чрез подобряване на междурегионалните интеграционни връзки. В статия (2.47.) е разгледано стратегическото устройство на територията като фактор,

който оказва влияние на развитието на регионалната икономика. Друга публикация (2.36.) показва влиянието на инструментите, очертаващи регионалните различия върху социално-икономическото развитие на териториите на регионите.

Статия (2.39.) обръща внимание на управлението на риска при иновативни проекти, като специално внимание е обърнато на методите за анализ на риска. Друга статия (2.41.) разкрива особености на рисковете, породени от глобализационните процеси. Публикация (2.40.) разглежда особеностите на регионалната икономическа сигурност, която зависи от неделимия характер на сигурността и икономическото развитие. Резултатите от проучването показват, че за да се постигне ефективно поддържане на регионалната икономическа сигурност е необходимо да се обърне внимание на финансовата и социалната сфера, както и сектора на сигурност.

Тематично направление Регионална политика и демография обхваща 12 публикации (2.2., 2.5., 2.6., 2.7., 2.9., 2.20., 2.22., 2.28., 2.33., 2, 34., 2.42. и 2.45.).

В статия (2.2.) са идентифицирани проблеми на социално-икономическото развитие на погранични общини между България и Сърбия с оглед посочване на основните проблеми, които възникват при формиране на политики за подобряване на трансграничното сътрудничество с цел постигане на балансирано социално-икономическо развитие. Статия (2.6.) анализира влиянието на демографските процеси върху регионалното икономическо развитие. В публикация (2.7.) са очертани предизвикателствата пред регионалната политика, провеждана от страна на централната изпълнителна власт и органите на местно самоуправление през следващите няколко години, въз основа на необходимостта от очертаване на тенденции и перспективите пред общините и разкриване на териториалните различия и диспропорции. В статия (2.34.) са представени предизвикателствата и възможностите за адаптиране към промените в регионите чрез необходимост от оценка на финансовите нужди и синята икономика.

Публикация (2.9.) разглежда определени икономически и социални особености при планиране на политики и предприемане на мерки с оглед справяне с конкретни социални и икономически проблеми. Статия (2.20.) представя съвременните системи за пространствено планиране и идентифицира прилагани инструменти за пространствено планиране в някои страни-членки на ЕС. В публикация (2.22.) е направено проучване на спецификите и предпоставките при формиране на ефективна регионална политика на ЕС, като средство за постигане на балансиран икономически растеж. Публикация (2.28.) очертава миграционните и демографските предизвикателства. Посочва се, че миграционният натиск създава необходимост от пренасочване на значителни финансови

и организационни ресурси. Публикация (2.33.) посочва необходимостта от извършването на системни научни изследвания по отношение на стратегическото планиране при провеждане на регионална политика като основната инвестиционна политика на ЕС с оглед реализиране на регионално развитие с цел подобряване на междурегионалните различия. Публикация (2.42.) разглежда съществуването на регионални особености при измерване на активния начин на живот при възрастните хора. В публикация (2.45.) е подчертано, че мениджърите на стопанските субекти ще трябва да отчитат демографските промени на дадена територия при планиране и развитие на бизнеса си.

Редакторска статия (2.5.) отразява научна продукция, свързана с регионалните особености на населението и специфични проблеми, относно местната общност.

В тематично направление Регионално развитие, стратегическо и регионално планиране са включени 9 публикации (2.1., 2.4., 2.10., 2.12., 2.14., 2.15., 2.19., 2.37 и 2.46.)

В 2.1. са представени възможностите за изграждане на екологичен урбанизъм в пограничните райони на Сърбия и България чрез повишаване на степента на социално-икономическо сближаване, развитие на мобилността и подобряване на инфраструктурата. 2.4. разглежда социално-икономическите и политическите проблеми при изграждането и управлението на алтернативни и устойчиви градове на бъдещето.

В 2.10. са разгледани проблемите, пред които са изправени както учителите, така и учениците и родителите при онлайн обучението. 2.12. анализира проблемите при интелигентното градско планиране на административно-териториалните единици в България чрез развитие и приложение на информационни и комуникационни технологии. В 2.14. е подчертано значението на конкуренцията и стратегическото планиране като ключов инструмент за разработване на стратегии за постигане на цели.

В 2.15. са разгледани възможностите и предизвикателствата за регионално развитие в контекста на градоустройството и териториалното планиране. 2.19. очертава ролята на туризма като източник на чуждестранни инвестиции. В 2.37. е разкрито влиянието на стратегическото пространствено планиране върху развитието и тенденциите в демографското състояние на региона. 2.46. анализира значението на стратегическото пространствено планиране при формирането на широкия спектър от политиките и правителствените програми за икономическо развитие.

В тематичното управление Местно самоуправление и администрация попадат 10 публикации (2.3., 2.17., 2.23., 2.24., 2.25., 2.26., 2.27., 2.43., 2.44. и 2.48.).

В 2.3. са открити проблемите пред местното самоуправление при провеждане на екологична политика в административно-териториалните единици. 2.17. очертава

проблемните аспекти при процесите на децентрализация и деконцентрация в областта на местното самоуправление в България. 2.23. представя съвременните предизвикателства пред управлението на регионалното развитие в България. В 2.24. са разгледани основните тенденции в развитието на човешките ресурси чрез представянето на регионалните различия на пазара на труда. 2.25. представя съвременните предизвикателства пред развитието на човешките ресурси в контекста на съществуващите проблеми в областта на регионалното развитие. В 2.26. са разгледани възможности за оптимална корпоративна мотивация в бизнес организациите. 2.27. анализира проблемите при внедряването и планирането на електронно управление в регионалните административни структури. 2.43. разглежда въпроса за оценката на риска при административното обслужване, като анализира факторите, които влияят върху оценката на административните услуги. В 2.44. са конкретизирани проблемите при управление на човешките ресурси при регионалните административни структури. 2.48 очертава проблемите при внедряването и планирането, както и използването на електронно управление в регионалните административни структури.

Може да се обобщи, че научните публикации и съответните приноси на гл. ас. д-р Методи Иванов съответстват на темата по конкурса. Резултатите от тези проучвания разкриват, че са извършени обосновани регионални изследвания с теоретична и практико-приложна значимост, въз основа на задълбочени анализи и са изведени значими препоръки във връзка с регионалното управление и икономическо развитие.

Заклучение

Въз основа на предоставените за конкурса документи и материали потвърждавам, че гл. ас. д-р Методи Иванов отговаря на задължителните условия за придобиване на академична длъжност доцент, разписани в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Изпълнени са минималните изисквания за заемане на академичната длъжност по професионално направление 3.8. Икономика (Народно стопанство – регионална икономика и администрация). Предоставените научни трудове за участие в конкурса съдържат значими научни приноси. Гл. ас. д-р Методи Иванов притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател по проблематиката на обявения конкурс. Това ми дава основание да заявя своята положителна оценка и с пълна убеденост да подкрепя кандидатурата на гл. ас. д-р Методи Иванов да бъде избран да заеме академична длъжност доцент по професионално направление 3.8. Икономика

(Народно стопанство – регионална икономика и администрация) в катедра „Регионално развитие“ към Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

София, 8.03.2022 г.

Изготвил рецензията:

доц. д-р Елена Петкова – член на Научното жури